ERANDIOKO EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA DISEINATZEKO PARTAIDETZA PROZESUA

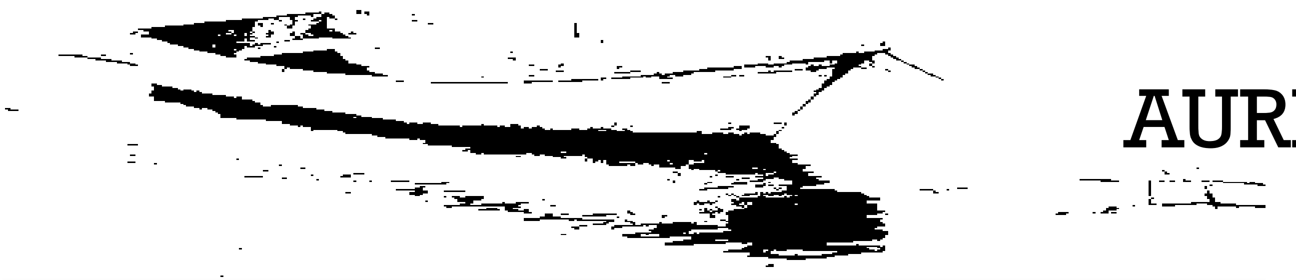

AURKEZPENA 2017-09-21

ERANDIOKO EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA DISEINATZEKO PARTAIDETZA PROZESUA, 2017

- PROZESUAREN HELBURUAK:

Erandioko III. ESEP ebaluatu eta IV. ESEP diseinatu

	IRAILA	URRIA	AZAROA	ABENDUA
LEHEN URRATSA	Abiatzea eta aurkezpena			
BIGARREN URRATSA		III. Euskara Planaren baloraziorako eta IV. Planaren erronkak identifikatzeko lan saioak.		
HIRUGARREN URRATSA			IV. Euskara Planerako ekarpen eta lehentasunen jasoketarako lan saioak.	
LAUGARREN URRATSA				Emaitzak eta itzulketa

ERANDIOKO EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA DISEINATZEKO PARTAIDETZA PROZESUA, 2017

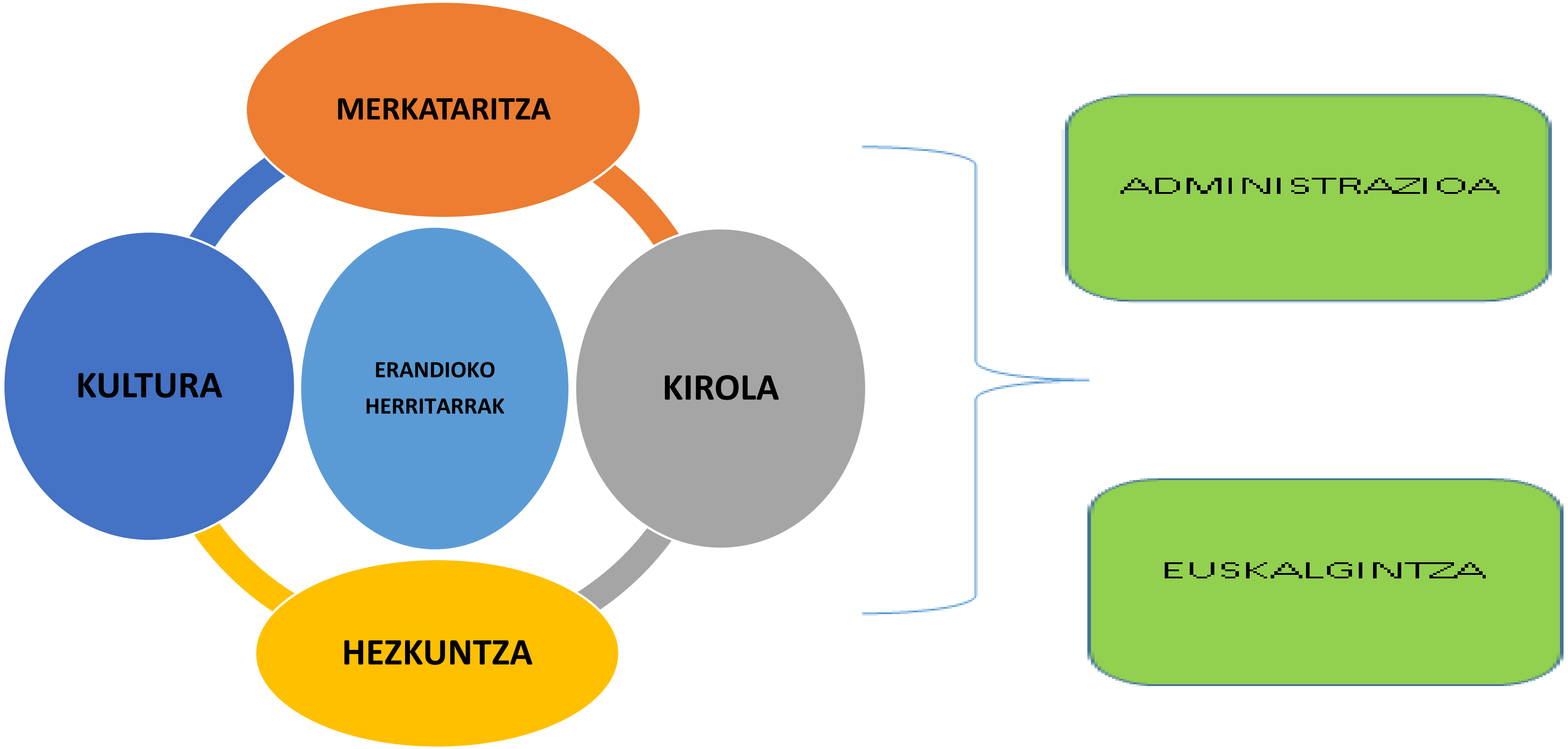

ERANDIOKO EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA DISEINATZEKO PARTAIDETZA PROZESUA, 2017

METODOLOGIA: IKERKETA EKINTZA PARTE-HARTZEA (IEP-IAP)

TALDE ERAGILEA EDO IEPT

FUNTZIOAK
Prozesuaren **gidaritzaz** arduratuko den gunea da: prozesua gertutik jarraitu, norabidea adostu…
Prozesuko lanen **kontrasteak** egiteko erabaki gunea da.
Aliatuak bilatu, sortu eta saretzeaz arduratuko da.
- Prozesuaren **lan faseen jarraipena** eta egituratzea: - **Egitasmoa gainbegiratzea**, eta beharrezko moldaketak - Prozesuan zehar **zailtasunak eta oztopoak identifikatu**, aurreikusi eta alternatiba zein aukera posibleak proposatu. - Etengabeko **jarraipena eta balorazioa**. - **Komunikazio** euskarrien gainbegiratzea.

EUSKARAREN BILAKAERA ERANDION

DATU ESTATISTIKOEN USTIAKETA, 2017

HELBURUAK:

- Erandioko herritarrek duten euskara gaitasuna, lehen hizkuntza, etxeko hizkuntza edota kaleko erabilera gaur egun zenbatekoa den aztertzea.
- Aipatu ezaugarri hauen bilakaera zein izan den aztertzea (1981etik gaur egun arte).
- Aipatu ezaugarri hauek Erandioren inguruarekin konparatzea, hala nola, eskualdearekin edota Bizkaiarekin.
- Erandioko euskararen inguruko bestelako datuen egoera edo bilakaeraren azterketa (hezkuntza eredua, helduen euskalduntzea-alfabetatzea, udal langileen euskara ezagutza,…)

BILAKAERA HISTORIKOA ETA DEMOGRAFIKOA

- XIX. mendearen erdialdetik XX. mendearen amaiera arte biztanleriak goranzko bilakaera izan du. Iragan mendeko 70eko hamarkadaz gerora, ostera, biztanleria egonkortu egiten da.

XX. mendearen erdialde arte	
Urtea	**Biztanleria**
1860	1.678
1887	2.931
1900	6.385
1910	6.881
1920	10.045
1930	11.268
XX. mendearen erdialdetik aurrera	
Urtea	**Biztanleria**
1981	25.122
1986	24.465
1991	24.977
1996	23.613
2000	22.853
2001	22.422
2006	23.844
2011	24.175
2016	24.240

Iturriak: Instituto Nacional de Estadística (INE). Bizkaiako Herrialdeari buruzko estatistika aipamena; EUSTAT. Estadísticas de Población y Viviendas (Auñamendi Eusko Enziklopedia aitatua)

BILAKAERA HISTORIKOA ETA DEMOGRAFIKOA

MIGRAZIO MUGIMENDUAK

- Biztanleriaren bostena soilik jaio da udalerrian. Gaur egungo biztanleriaren ia herena Euskal Herriko lurraldeetatik kanpo jaio da.

Biztanleriaren jaioterriak 2011	
EAEn jaiotako biztanleria	16.464
Erandion jaiotako biztanleria	5.589
Bizkaiko beste udalerrietan jaiotako biztanleria	10.654
Araban jaiotako biztanleria	90
Gipuzkoan jaiotako biztanleria	131
Estatuko beste herrialde batzuetan jaiotako biztanleria	5.642
Atzerrian jaiotako biztanleria	2.069
Erandioko biztanleria guztira.	24.175

Iturria: Eustat eta INE

- Mugimendu demografiko hauek, noski, eragin nabaria izan dute euskara eta euskararen transmisioan.
- Kultura jatorriak ere garrantzia izango du euskararen ezagutzari lotutako erabilgarritasunean, identifikazioan eta jarreran.

EUSKARAREN EZAGUTZA

Zenbaki absolutuetan, eta bi urtetik gorako biztanleriari dagokionean, Erandioko 5.706 biztanle "**elebidunak**" dira (% 24,1) eta 6.778 "**elebidun hartzaileak**" (% 28,9). "**Elebidunak**" eta "**elebidun**" **hartzaileen** proportzio banaketa Bilbo Handiaren oso antzekoa da.

Hizkuntza-gaitasuna, lurraldetan. 2011 (%)(>2urte)

	Bizkaia	Bilbo Handia	Erandio
Elebidunak	31,2	24,1	24,3
Elebidun hartzaileak	27,1	28,7	28,9
Erdaldun elebakarrak	41,7	47,2	46,7
Guztira	100	100	100

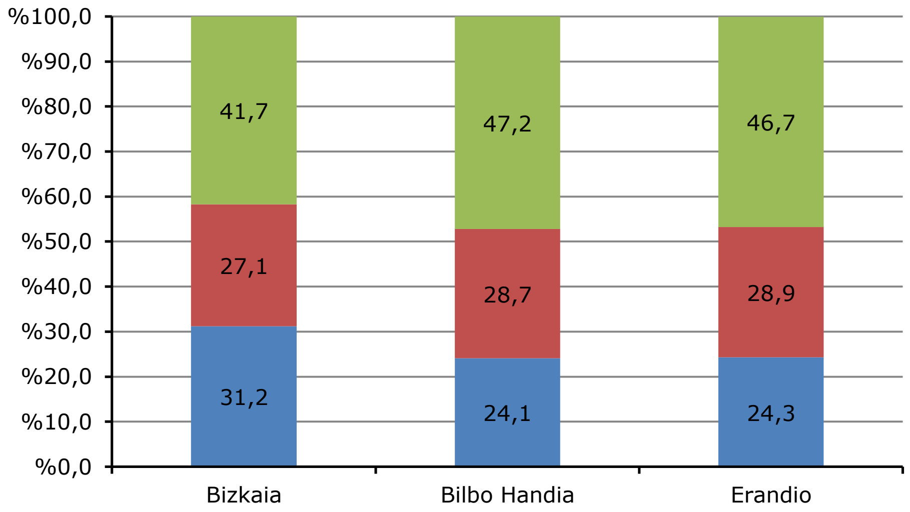

EUSKARAREN EZAGUTZA

Ezagutza belaunaldien artean ezberdina da.

- Batez ere, 30 urtetik beherako belaunaldiek osatzen dituzte belaunaldi elebidunenak.
- Adinean gora egin ahala, pertsona euskaldunen ehunekoek nabarmen egin dute behera.
- Baina salbuespen bat badago; 70 urte baino gehiago duten pertsonen artean euskararen ehunekoek gora egin dute. Multzo hau udalerriko jatorrizko belaunaldiek, edo iragan mendeko 40ko hamarkadaren aurretik inguruko herrietako familia euskaldunetan jaiotako belaunaldiek osatzen dutela esan daiteke.

EUSKARAREN EZAGUTZA

Hizkuntza-gaitasuna eta adina. 2011 (>5urte)							
Adina	Elebidunak		Elebidun hartzaileak		Erdaldun elebakarrak		Guztira
	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%	
5-9	790	% 73	235	% 22	54	% 5	1.079
10-14	673	% 79	136	% 16	42	% 5	851
15-19	554	% 63	177	% 20	154	% 17	885
20-24	513	% 47	265	% 24	305	% 28	1.083
25-29	521	% 33	455	% 29	583	% 37	1.559
30-34	493	% 23	818	% 37	880	% 40	2.191
35-39	404	% 17	931	% 38	1.105	% 45	2.440
40-44	305	% 15	592	% 28	1.206	% 57	2.103
45-49	193	% 11	361	% 21	1.155	% 68	1.709
50-54	134	% 9	248	% 16	1.143	% 75	1.525
55-59	94	% 6	235	% 16	1.182	% 78	1.511
60-64	90	% 6	192	% 13	1.192	% 81	1.474
65-69	74	% 6	162	% 12	1.083	% 82	1.319
70-74	111	% 11	86	% 9	773	% 80	970
75-79	112	% 12	66	% 7	722	% 80	900
80-84	121	% 20	39	% 6	458	% 74	618
>=85	86	% 19	26	% 6	348	% 76	460
Guztira	5.268	% 23	5.024	% 22	12.385	% 55	22.677

Iturria: 2011ko errolda

EUSKARAREN EZAGUTZA

EZAGUTZA BILAKAERA (2 URTE EDO GEHIAGOKO POPULAZIOA)

Erandioko euskararen berreskurapen tasak paralelosan doaz Nerbioi ibaiaren inguruko beste udalerriekin batera.

Eustaten datuen arabera, 2006. urtera arte pauso kualitatibo garrantzitsuak eman ziren euskararen ezagutza mailan. 2006 eta 2011. urteen artean, ordea, ezagutzaren igoera horretan geldialdi bat egon zen, bai Erandion, baita Bilbo Handia eta Bizkaian ere.

% Euskaldunak lurraldeka			
Urtea	Bilbo Handia	Bizkaia	Erandio
1991	10,4	18,9	12,7
1996	15,4	23,7	18,9
2001	16,7	25	17,8
2006	24,5	31,3	24,9
2011	24,1	31,2	24,3
Iturria: Erroldak. Euskararen Datu Basea. Datu Soziolinguistikoak			

LEHEN HIZKUNTZA

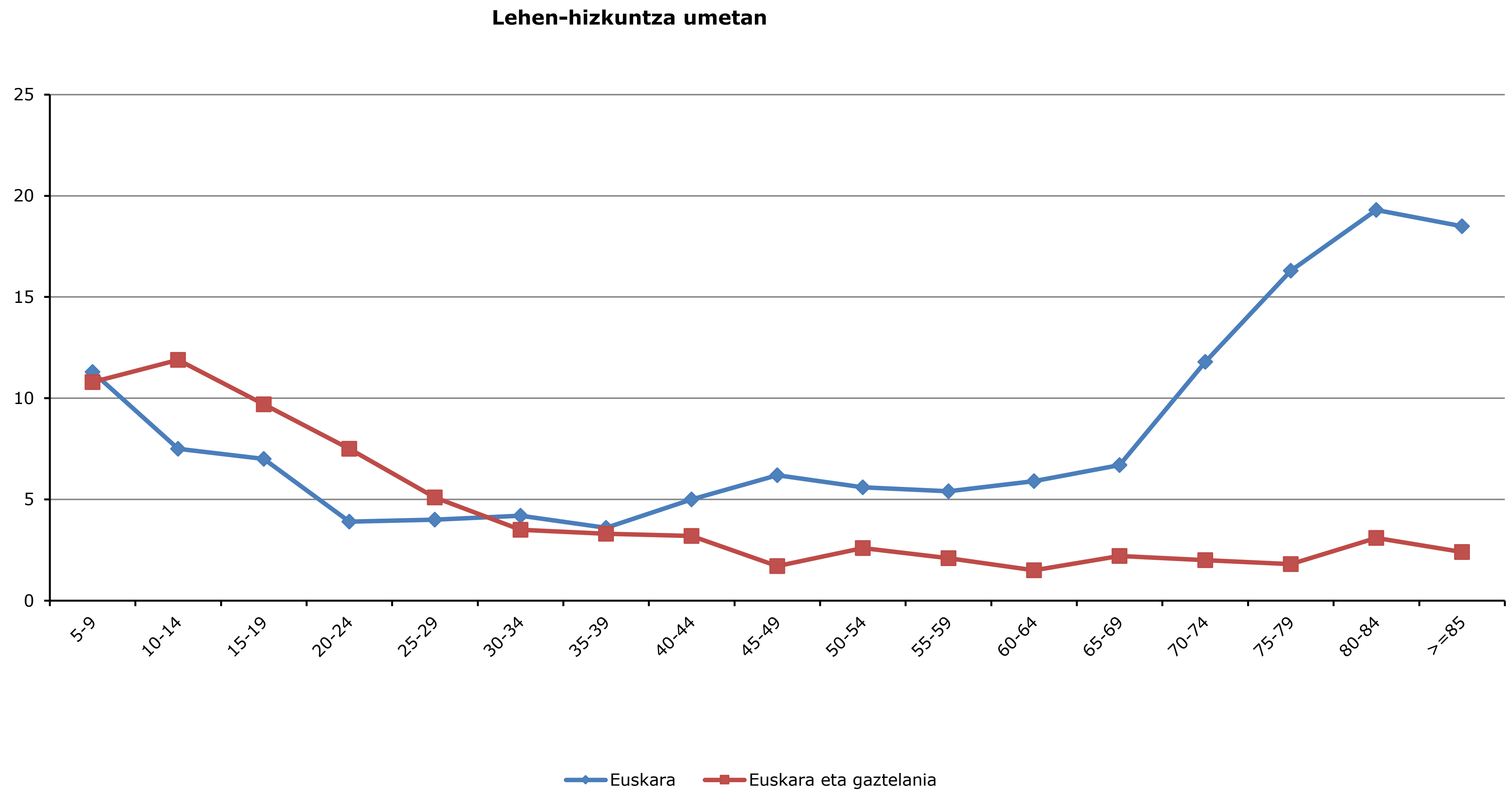

BILA INDIZEA

Hizkuntza-ibilbideen bilakaera Erandion > 5 urte 2011							
Elebidunak			Elebidun hartzailek		Erdaldun elebakarrak		Guztira
Euskaldun zaharrak	Jatorrizko elebidunak	Euskaldun berriak	Partzialki euskaldun berriak	Partzialki erdaldunduak	Guztiz erdaldunduak	Erdaldun zaharrak	
1.208	670	3.390	4.621	403	176	12.209	22.677
5,3	3,0	14,9	20,4	1,8	0,8	53,8	100

Iturria: 2011ko errolda

BILA INDIZEA

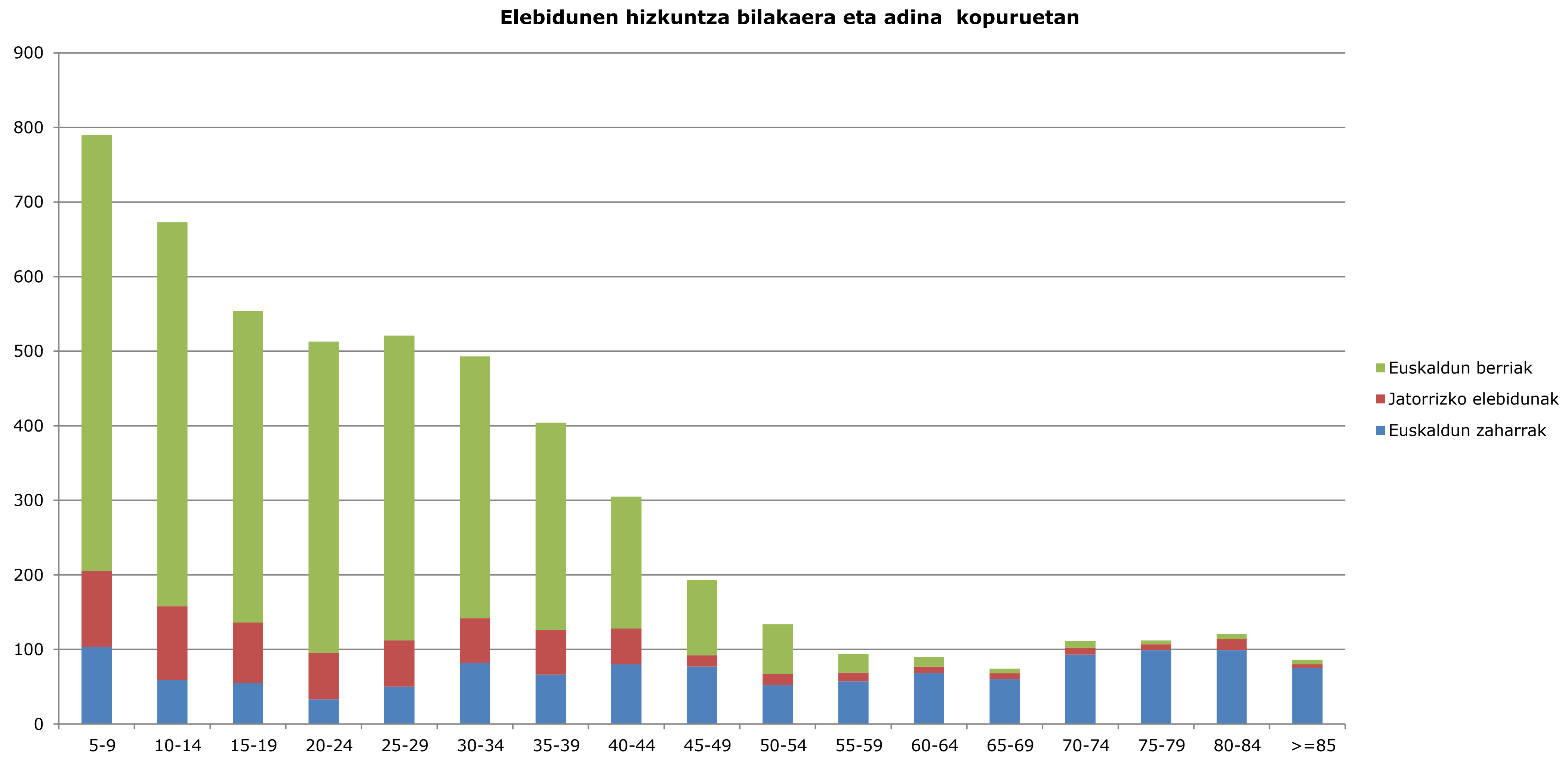

ETXEKO HIZKUNTZA

- Etxean gehienetan hitz egiten den hizkuntza zein den neurtzerakoan, lehen-hizkuntzarako aztertutako erantzun berberak aztertzen dira: euskara, gaztelania, biak edo besteren bat.
- 5 urtetik gorako herritarren artean, euskara etxeen % 3,4ean da hizkuntza nagusia eta beste % 4,4ean hizkuntza partekatua.
- Adin txikiko haur edo gaztetxoak dituzten etxeetan euskararen ehunekoak altuagoak dira. Gauza bera gertatzen da 70 urtetik gorako herritarrak dituzten etxeetan.

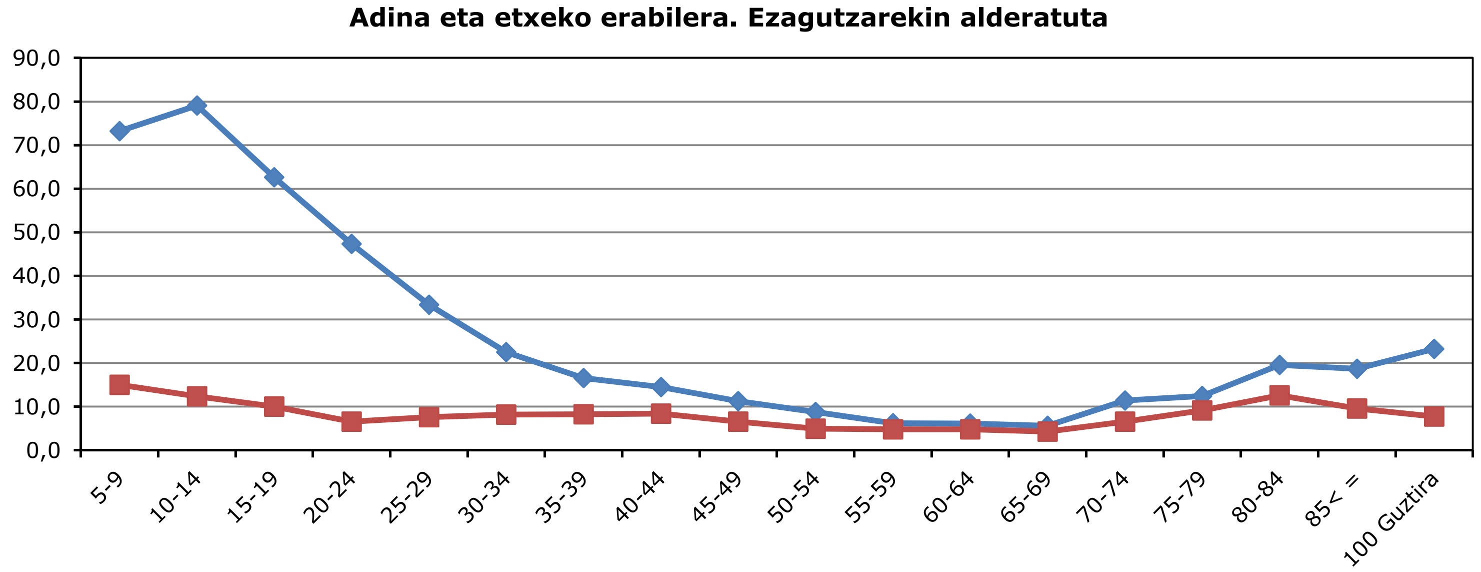

Iturria: 2011ko Errolda

KALE ERABILERA

EUSKARAREN KALE-ERABILERAREN BILAKAERA (2011-2016)

Kale-erabilera		
Urtea	Euskararen erabilera	Oinarria (behatutako solaskideak)
	(%)	Kop.
2011	1,3	2.231
2016	2,0	7.067

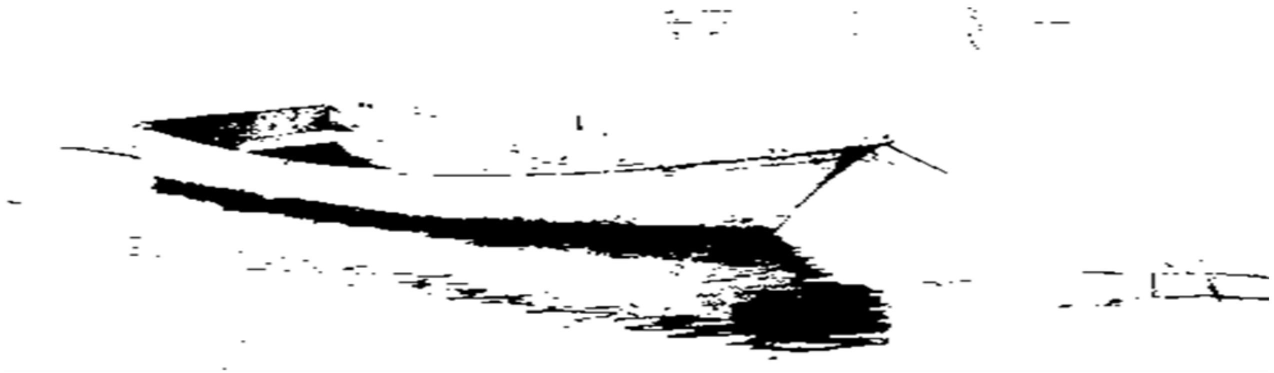

KALE ERABILERA

Auzo ezberdinak: neurketa hiru auzunetan osatu zen, eta euskaldunen proportzio oso ezberdina erakutsi zuten.

Euskararen kale-erabilera, zonaldearen arabera. Erandio, 2016 (euskaraz, %)			
Hizkuntza	Auzoak		
	Altzaga	Astrabudua	Erandiogoikoa
Euskaraz	1,4	0,5	10,2
Gaztelaniaz	98,3	99,5	89,8
Beste hizkuntzetan	0,3	0,0	0,0
GUZTIRA	100,0	100,0	100,0
Oinarria (behatutako solaskideak)	2.984	3.309	774

EUSKARAREKIKO JARRERA

Euskararekiko interesari dagokionez, Bizkaiko datuak EAEko datu orokorren oso antzerakoak dira. 16 urtetik gorako herritarren % 38k “interes oso handia” duela adierazten du eta beste % 28k “nahiko interes”, hau da, herritarren bi herenek (% 66) euskararekiko interes positiboa azaltzen du.

Orokorrean, nolakoa da euskararekiko duzun interesa?				
Lurraldea	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	GUZTIRA
Oso handia	31,0	38,0	45,0	39,0
Nahikoa handia	33,0	28,0	33,0	30,0
Erdipurdikoa	13,0	14,0	10,0	13,0
Nahiko txikia	10,0	9,0	8,0	9,0
Ez dut batere interesik	11,0	9,0	4,0	8,0
Ez daki-Ez du erantzun	2,0	1,0	1,0	1,0
Ehuneko bertikalak	100,0	100,0	100,0	100,0
n (absolutu haztatu gabeak)	(500)	(960)	(700)	(2.160)

ERANDIOKO EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA DISEINATZEKO PARTAIDETZA PROZESUA